

FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 23/2012 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 6 november 2012 en proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (RP 142/2012 rd) till förvaltningsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Terhi Lehtonen, finansministeriet
- rådgivande jurist Torbjörn Sandell, Befolkningsregistercentralen
- registerchef Tuovi Kontio, Magistraten i Helsingfors.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- biträdande justitieombudsman Maija Sakslin
- utrikesministeriet
- Skatteförvaltningen.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det att övergångsbestämmelsen i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster ändras så, att tidsfristen på tre år för genomförandet av vissa ändringar i datasystemen som lagen förutsätter förlängs med ett år. Dessutom föreslås det ändringar i lagen då det gäller vissa uppgifter som ska registreras i befolkningsdatasystemet. När det gäller lokaler registreras endast uppgiften att lägenheten i fråga är avsedd att användas som lokal. En spärmarke-

ring kan av särskilda skäl även registreras så att den gäller tills vidare. På en persons egen begäran kan i befolkningsdatasystemet registreras basuppgifter även om dem som hör till personalen vid utländska beskickningar i Finland och om deras familjemedlemmar samt om utländska medborgare i deras privata tjänst. I propositionen föreslås dessutom att preciseringar görs i ordalydelsen i bestämmelserna om vissa uppgifter som ska registreras i befolkningsdatasystemet.

Lagen avses träda i kraft den 1 mars 2013.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Den nya lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009) trädde i kraft vid ingången av mars 2010. I lagen finns bestämmelser om bland annat befolkningsdatasystemets datainnehåll och uppdatering av uppgifterna, den registeransvariges rätt att få uppgifter, skyldigheter att anmäla uppgifter samt om offentlighet för uppgifterna och utlämnande av uppgifterna. Genom lagen gjordes vissa ändringar i befolkningsdatasystemets datainnehåll. Genomförandet av dessa ändringar kräver ändringar i datasystemen. I lagen från 2010 fastställdes en tidsfrist på tre år för genomförandet av vissa ändringar och en tidsfrist på fyra år för andra ändringar. För att ändringarna ska kunna genomföras på korrekt sätt förordar utskottet att tidsfristen på tre år förlängs med ett år i fråga om det datainnehåll som avses i propositionen.

I propositionen redogörs för de problem som är förknippade med anteckning av uppgifter om lokaler i befolkningsdatasystemet. Ett särskilt problem vid uppdatering av uppgifter om lokaler är att det när stora byggnader uppförs ännu inte står klart vilka som kommer att disponera över de enskilda lokalerna i byggnaden. Fördelningen av lokalerna kan även förändras relativt ofta i den takt som företag inleder, avslutar eller annars omstrukturerar sin verksamhet. Enligt redogörelsen är syftet att lagen ska motsvara den faktiska praxis som tillämpas för uppdatering av uppgifter om lokaler.

I befolkningsdatasystemet kan på begäran göras en spärmarkering, om en person har grundad och uppenbar anledning att misstänka att hans eller hennes eller familjens hälsa eller säkerhet är hotad. Efter det att spärmarkeringen har gjorts i systemet får uppgifter om hemkommun och bostad samt adress och andra kontaktuppgifter som gäller personen, dennes make eller barn lämnas ut endast till en myndighet som har rätt att hantera de aktuella uppgifterna. Enligt den gällande lagen kan en spärmarkering första gången beviljas för högst fem år. Efter det

kan giltighetstiden på ansökan förlängas med två år i sänder. Enligt propositionen har spärmarkering i befolkningsdatasystemet gjorts för cirka 11 000 personer. Utskottet anser det vara motiverat att spärmarkeringen av särskilda skäl kan beviljas att gälla tills vidare på det sätt som avses i propositionen.

För att den sökande ska vara medveten om att han eller hon är skyldig att ansöka om spärmarkering särskilt för varje familjemedlem, har det i lagförslaget införts en bestämmelse om att magistraten ska ge den sökande behövlig information om spärmarkeringens direkta konsekvenser. Magistraten ska informera den som ansöker om spärmarkering om de eventuella konsekvenser som kan följa av att man inte samtidigt ansöker om och gör spärmarkering för alla familjemedlemmar som bor i samma hushåll. Utskottet understryker att magistraterna måste sörja för att ett beslut om spärmarkering innehåller tillräckligt detaljerade uppgifter om spärmarkeringens direkta konsekvenser och andra omständigheter som anknyter till spärmarkeringen och är av vikt för den sökande. Dessa omständigheter bör beaktas också i de uppförandekoder i anknytning till spärmarkering som Befolkningsregistercentralen utarbetar åt magistraterna och i utbildning inom området.

Det är viktigt att det på en persons egen begäran kan registreras basuppgifter i befolkningsdatasystemet även om dem som hör till personalen vid utländska beskickningar i Finland och om deras familjemedlemmar samt om utländska medborgare i deras privata tjänst. En personbe-teckning gör det lättare för dessa personer att sköta praktiska ärenden i Finland.

Sammantaget anser utskottet propositionen vara behövlig och angelägen. Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslaget utan ändringar.

Helsingfors den 11 december 2012

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Pirkko Mattila /saf
vordf. Maarit Feldt-Ranta /sd
medl. Heikki Autto /saml
Jussi Halla-aho /saf
Rakel Hiltunen /sd
Reijo Hongisto /saf
Risto Kalliorinne /vänst

Mika Kari /sd
Elsi Katainen /cent
Timo V. Korhonen /cent
Antti Lindtman /sd
Markus Lohi /cent
Tapani Mäkinen /saml
Ulla-Maj Wideroos /sv.

Sekreterare var

utskottsråd Ossi Lantto.